

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Методичні рекомендації
до підготовки та складання
єдиного державного кваліфікаційного іспиту
за спеціальністю 281 «Публічне управління
та адміністрування»
для здобувачів вищої освіти
освітньої програми «Державна служба»
другого (магістерського) рівня**

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024

УДК 351(072.034)

М54

Укладачі: Н. Л. Гавкалова

Л. Ю. Гордієнко

Затверджено на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики.

Протокол № 14 від 16.03.2024 р.

Самостійне електронне тестове мережеве видання

Методичні рекомендації до підготовки та складання єдиного М54 державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Державна служба» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Н. Л. Гавкалова, Л. Ю. Гордієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 28 с.

Подані методичні рекомендації для підготовки до єдиного державного кваліфікаційного іспиту містять матеріали, вивчення яких сформує в здобувача вищої освіти уявлення про процедуру складання іспиту.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми «Державна служба» другого (магістерського) рівня.

УДК 351(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

Вступ

Метою єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є оцінювання результатів навчання за освітньою програмою «Державна служба», досягнутих здобувачем вищої освіти відповідно до вимог стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 281 «Державне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Атестація здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю 281 «Державне управління та адміністрування» здійснюють у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Його успішне складання є необхідним для отримання диплома про вищу освіту другого (магістерського) рівня за спеціальністю 281 «Державне управління та адміністрування».

Єдиний державний кваліфікаційний іспит базується на затвердженій Міністерством освіти і науки України (МОН) Програмі єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 4 серпня 2020 року № 1001), яка містить перелік питань щодо формування і реалізації політики; урядування; аналізу політики; сфер і напрямів політики; принципів і закономірностей функціонування системи публічного управління та адміністрування; стратегічного управління та управління змінами; управління публічними фінансами; комунікації в публічному управлінні; цифрового розвитку та електронної демократії; базових понять і сутнісних ознак публічної служби; організаційно-правових засад публічної служби в Україні; управління кадровим процесом в органах публічної влади; управління персоналом у публічній службі; командоутворення та дієвого лідерства. Програму спрямовано на виявлення мінімального, спільного для всіх спеціалізацій рівня випускника другого (магістерського) рівня вищої освіти з публічного управління та адміністрування.

Для успішного складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» майбутній магістр із публічного управління та адміністрування має володіти компетентностями, які формуються під час вивчення комплексу дисциплін загальної професійної підготовки, а також вибірових дисциплін

протягом усього нормативного терміну навчання у закладі вищої освіти (освітня програма «Державна служба» другого магістерського рівня вищої освіти в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця – 90 кредитів ЄКТС). Учасник іспиту повинен мати достатній рівень знань, умінь і компетентностей, передбачених стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (табл. 1).

Таблиця 1

Заплановані компетентності та результати навчання

Спеціальні компетентності (СК)	Загальні компетентності (ЗК)	Результати навчання (РН)
Переддипломна практика		
СК02, СК04, СК06, СК10	ЗК01, ЗК04, ЗК07	РН01
		РН03
		РН11

Примітка.

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

1. Перелік нормативних документів, що є базовими для проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Лист МОН «Про відображення результатів атестації у формі ЄДКІ» № 1/8226-23 від 08.06.2023 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90392/.

4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishya_osvita/rekomendatsii-1648.pdf.

5. Наказ МОН України «Про затвердження графіку проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту на другому (магістерському) рівні вищої освіти у 2024 році» № 98 від 26.01.2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-grafika-provedennya-yedinogo-derzhavno-go-kvalifikacijnogo-ispitu-v-2024-roci>.

6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va327609-10#Text>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту» № 497 від 19.05.2021 р. зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%DO%BF#Text>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%DO%BF#Text>.

9. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%DO%BF#Text>.

10. Програма єдиного державного кваліфікаційного Іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1105729-21#Text>.

11. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/08/05.pdf>.

12. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування». URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/75879/.

2. Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Єдиний державний кваліфікаційний іспит за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти (далі – ЄДКІ) є обов'язковим компонентом атестації здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Метою ЄДКІ є оцінювання готовності випускника закладу вищої освіти самостійно розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері публічного управління й адміністрування шляхом установлення відповідності досягнутих здобувачем вищої освіти результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 4 серпня 2020 року № 1001.

Для успішного складання ЄДКІ майбутній фахівець із публічного управління та адміністрування має набути компетентностей, які формуються під час вивчення комплексу обов'язкових освітніх компонентів протягом усього нормативного терміну в закладі вищої освіти. Екзаменований повинен мати достатній рівень знань, умінь і компетентностей

щодо здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; уміти працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо; розробляти проекти та управляти ними; удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні; ухвалювати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології; генерувати нові ідеї (креативність) у сфері публічного управління та адміністрування.

ЄДКІ охоплює завдання зі стислим зрозумілим описом змін у сфері державної політики та врядування, публічного управління, публічної служби з посиланнями на нормативно-правові акти, що регламентують сферу публічного управління та адміністрування.

Програма ЄДКІ містить перелік питань щодо формування і реалізації політики; урядування; аналізу політики; сфер і напрямів політики; принципів і закономірностей функціонування системи публічного управління та адміністрування; стратегічного управління й управління змінами; управління публічними фінансами; комунікації в публічному управлінні; цифрового розвитку та електронної демократії; базових понять і сутнісних ознак публічної служби; організаційно-правових засад публічної служби в Україні; управління кадровим процесом в органах публічної влади; управління персоналом у публічній службі; командоутворення та дієвого лідерства.

ЄДКІ проводять за такими принципами: академічна доброчесність; об'єктивність; прозорість і публічність; незалежність; нетерпимість до проявів корупції та хабарництва; інтеграція в міжнародний освітній та науковий простір; єдність методики оцінювання результатів.

ЄДКІ проводять у формі зовнішнього незалежного оцінювання, а також за різними видами завдань (тестові завдання, завдання з розгорнутою відповіддю, ситуаційні завдання тощо) відповідно до програми ЄДКІ.

Завдання кваліфікаційного іспиту розробляють відповідно до програми ЄДКІ.

КОГНІТИВНІ РІВНІ ЄДКІ:

Рівень А. Розуміння, знання.

Рівень В. Застосування.

Рівень С. Аналіз.

Рівень D. Оцінка.

Узагальнену і деталізовану структуру ЄДКІ надано в табл. 2 і 3.

Таблиця 2

Узагальнена структура ЄДКІ

Назва розділу	Питома вага, %
Державна політика та урядування	25 – 35
Публічне управління	40 – 60
Публічна служба	15 – 25

Таблиця 3

**Деталізована структура ЄДКІ
зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
на другому (магістерському) рівні вищої освіти**

Код	Найменування розділу/підрозділу/теми	Питома вага, %	Найвищий когнітивний рівень
1	2	3	4
1	Державна політика та урядування	25 – 35	С
1.1	Вироблення політики. Урядування	8 – 12	С
1.1.1	Державна політика і демократичне урядування. Доказова політика		А
1.1.2	Цикл вироблення політики: етапи формування і реалізації державної політики		В
1.1.3	Повноваження органів влади у формуванні й реалізації політики та участь громадськості		А
1.1.4	Зміст державної політики		В
1.1.5	Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки		С
1.1.6	Рішення щодо політики		В
1.1.7	Лідерство і цінності у формуванні політики		А
1.1.8	Результативність, ефективність і економічність політики		С
1.1.9	Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики		А
1.1.10	Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики		В

1	2	3	4
1.1.11	Ресурси, механізми й інструменти політики		В
1.2	Аналіз політики	10 – 14	С
1.2.1	Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі		А
1.2.2	Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз		В
1.2.3	Цифровізація аналізу політики і роль великих даних		А
1.2.4	Цілі та завдання політики		С
1.2.5	Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики		С
1.2.6	Аналіз середовища політики і стейкхолдерів		С
1.2.7	Підстави для державного втручання. Обмеження політики		В
1.2.8	Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики		В
1.2.9	Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики		С
1.2.10	Аналітичні процедури на етапах моніторингу й оцінювання політики		В
1.2.11	Рекомендації щодо державної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики		С
1.3	Сфери та напрями політики	7 – 9	В
1.3.1	Типологія політики: види, сфери, напрями		А
1.3.2	Багаторівневість політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія		А
1.3.3	Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя		А
1.3.4	Цифрове врядування і політика		А
1.3.5	Сфери і засади внутрішньої та зовнішньої політики. Їх характеристика		В
1.3.6	Політика європейської взаємодії та євроатлантичної співпраці		А
1.3.7	Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія в політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці		А

1	2	3	4
1.3.8	Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України		A
2	Публічне управління	40 – 60	B
2.1	Принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування	15 – 25	B
2.1.1	Інституціональна структура системи публічного управління та адміністрування		B
2.1.1.1	Багаторівневе управління як прояви публічного управління та адміністрування. Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування в Україні. Рівні управління в державі: вищий, центральний, регіональний, місцевий. Територіальна основа організації публічного управління в Україні. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування		A
2.1.1.2	Організаційно-функціональна структура системи державного управління. Розподіл повноважень між органами виконавчої влади за рівнями управління в державі. Вищі та центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади загальної компетенції. Місцеві органи виконавчої влади спеціального призначення		B
2.1.1.3	Організаційно-функціональна структура системи місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення й асоціації органів місцевого самоврядування. Особливості місцевого самоврядування на регіональному і субрегіональному рівнях		B
2.1.1.4	Взаємозв'язок публічного управління та адміністрування. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування. Розподіл адміністративних процесів на функції управління. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування. Механізми взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування територіальної організації влади в Україні. Напрями інноватизації публічного управління та адміністрування		A
2.1.1.5	Форми участі громадськості в публічному управлінні. Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства (правові основи, методи, форми; права,		

1	2	3	4
	можливості створення підприємств, умови їхньої роботи; державне замовлення на послуги; оподаткування громадської та благодійної діяльності; державна фінансова підтримка сектору; залучення організацій громадянського суспільства до соціальних послуг і соціального підприємництва). Система органів, які реалізують національну стратегію розвитку громадянського суспільства (перелік і функції). Стимулювання лідерів громадської думки, мотивація населення до участі в державних справах, формування відповідальної поведінки населення. Міжсекторальна взаємодія (роль громадського сектору, партнерство)		B
2.1.2	Технології ухвалення управлінських рішень		B
2.1.2.1	Основи ухвалення управлінських рішень. Моделі ухвалення управлінських рішень. Етапи ухвалення управлінських рішень. Методи ухвалення управлінських рішень. Побудова «дерева проблем» й «дерева цілей». Статистичні методи і моделі в ухваленні управлінських рішень. Інформаційні технології під час ухвалення управлінських рішень		B
2.1.2.2	Оцінка результативності та ефективності управлінських рішень. Організація виконання управлінського рішення і контроль за його реалізацією. Основні засоби впливу під час управління ризиком: стратегія управління; критерії вибору ризику-рішення; розроблення шляхів і засобів мінімізації втрат, нейтралізації та компенсації негативних наслідків ризиків-рішень		B
2.1.3	Розроблення проєктів нормативно-правових актів з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. Європейські стандарти правил проєктування нормативно-правових актів. Принципи правотворчої техніки. Правила та прийоми правотворчої техніки. Стадії створення нормативно-правового акта. Порядок внесення змін та доповнень до чинного нормативно-правового акта. Порядок оскарження нормативно-правових актів органів публічного управління. Методологія оцінювання корупційних ризиків управлінських рішень, проєктів нормативно-правових актів		B
2.1.4	Правові колізії та проблеми. Поняття правотворчої помилки (правові колізії та їхні види, нечіткі формулювання в тексті нормативно-правових актів). Принципи подолання та усунення правових колізій		A

1	2	3	4
2.2	Стратегічне управління та управління змінами	8 – 12	В
2.2.1	Теоретичні засади стратегічного управління. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес		А
2.2.2	Документи стратегічного планування, визначені законодавством. Державна стратегія регіонального розвитку. Особливості регіональних стратегій розвитку. Комплексний підхід до розроблення національних/ регіональних програмних документів щодо розвитку публічного управління. Технології стратегічного управління. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Система стратегічного управління в Україні		В
2.2.3	Системний аналіз у стратегічному управлінні. Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT-аналіз. Pestle-аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS-аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення і стратегічний вибір. Участь громадськості у стратегічному плануванні		В
2.2.4	Реалізація стратегій розвитку. Програми і проекти як інструментарій реалізації стратегії розвитку громад і територій. Порядок розроблення, затвердження та виконання регіональних цільових програм, прогнозних документів. Організаційно-правові основи просторового планування розвитку громад і територій		В
2.2.5	Проектне управління (управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, якістю). Особливості проектування в публічному управлінні. Особливості інноваційного проекту. Використання проектних технологій у системі публічного управління та адміністрування. Методи командної роботи		В
2.2.6	Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні. Оперативне управління. Стратегічна екологічна оцінка стратегії розвитку регіону. Управління процесом реалізації стратегії розвитку громад і територій. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану сталого розвитку регіону		В
2.2.7	Управління змінами в сучасних соціально-економічних системах. Зміни та розвиток організацій. Адаптація організації до змін. Опір змінам: причини і результати. Підходи та засоби подолання опору змінам.		

1	2	3	4
	Стратегічні зміни. Управління змінами. Бенчмаркінг і реінжиніринг для змін		A
2.3	Управління публічними фінансами	4 – 6	B
2.3.1	Засади публічних фінансів. Функції публічних фінансів. Система публічних фондів у фінансовій системі України. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Джерела формування та методи мобілізації публічних доходів. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Управління державним боргом		A
2.3.2	Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про Державний бюджет». Рішення місцевих рад про місцеві бюджети		B
2.3.3	Управління публічними фінансами. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розроблення, затвердження та виконання бюджетних програм. Державна підтримка місцевих бюджетів. Використання коштів Державного фонду регіонального розвитку. Упровадження гендерноорієнтованого підходу в бюджетному процесі. Механізми запровадження громадського бюджету		B
2.4	Комунікації в публічному управлінні	8 – 12	B
2.4.1	Комунікації в системі органів публічного управління. Види, форми, рівні комунікації. Засоби комунікацій (офіційні інтернет-сайти, урядова комунікаційна платформа, соціальні мережі, друковані засоби масової інформації, листівки, оголошення, інформаційні вісники, бюлетені). Методи комунікації (оприлюднення результатів діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інформування, розміщення інформації на офіційних вебсайтах, забезпечення наповнення тематичних сторінок (рубрик), переконання, залучення, просвіта, пояснення, роз'яснення, діалог, медіація, обговорення тощо)		A
2.4.2	Державна інформаційна політика. Основні напрями, суб'єкти, гарантії та права на інформацію, масова інформація та засоби масової інформації, інформаційна продукція та інформаційна послуга, відповідальність за порушення законодавства про інформацію. Пріоритети державної політики в інформаційній сфері: забезпечення інформаційної		A

1	2	3	4
	безпеки; захисту і розвитку інформаційного простору України, конституційного права громадян на інформацію; відкритість і прозорість держави перед громадянами; формування позитивного міжнародного іміджу України. Структурні підрозділи, відповідальні за внутрішні та зовнішні комунікації (підрозділи комунікацій та інформаційної політики, прес-центри): функції, завдання, відмінності		
2.4.3	Комунікативна діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Комунікація із засобами масової інформації. Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування: форми і порядок висвітлення. Комунікація з громадськістю. Форми і методи консультацій із громадськістю (консультації, дискусії, коментарі, робочі групи, зустрічі з громадськістю, опитування; обговорення з цільовими групами; відкриті засідання; громадські слухання, конференції, семінари, форуми, засідання круглих столів, збори, дебати тощо)		В
2.4.4	Комунікаційні технології в публічному управлінні. Кризові комунікації. Комунікаційні стратегії громад: мета, завдання, інструменти, методологія розроблення та прийняття. Формування та реалізація комунікаційної стратегії органу публічного управління. Комунікаційні стратегії у сфері запобігання та протидії корупції, у сфері європейської інтеграції, у сфері тендерної рівності. Комунікації в соціальних мережах. Комунікативні/інформаційні кампанії (етапи підготовки та проведення)		В
2.5	Цифровий розвиток та електронна демократія	4 – 6	В
2.5.1	Сутність та інструменти електронної демократії (електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства). Сутність і складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Організаційні технології підтримки публічного управління		А
2.5.2	Державна політика щодо цифрового розвитку. Мета, основні цілі та завдання цифрового розвитку та електронної демократії в Україні. Законодавче		В

1	2	3	4
	забезпечення розвитку електронного урядування. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Розвиток цифрової економіки та суспільства (основні цілі та напрями цифрового розвитку, принципи цифровізації). Цифрові стратегії та інтеграція до єдиного цифрового ринку ЄС. Формування та розвиток цифрових навичок і цифрових компетентностей у суспільстві. Формування стратегії впровадження інструментів електронної демократії. Технології електронного урядування		
2.5.3	Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців. Цифрові технології підтримки співпраці публічних службовців. Надання державних послуг із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття та основні характеристики електронних послуг. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за формування та реалізацію політики впровадження електронного урядування. Електронний парламент в Україні та світі		В
2.5.4	Розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування. Індекс розвитку електронного урядування. Індекс електронної участі. Інформаційна безпека в електронному урядуванні		А
2.5.5	Упровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні. Формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу ухвалення управлінських рішень. Диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні		В
3	Публічна служба	15 – 25	D
3.1	Сутнісні ознаки публічної служби	2 – 4	А
3.1.1	Гене́за поняття «публічна служба» та правовий статус публічних службовців		А
3.1.2	Принципи публічної служби		А
3.1.3	Базові моделі та складові системи публічної служби		А
3.2	Організаційно-правове забезпечення публічної служби в Україні	8 – 12	В

Закінчення табл. 3

1	2	3	4
3.2.1	Види та ієрархія нормативно-правових актів, що регламентують публічну службу в Україні		A
3.2.2	Запобігання корупції в публічній службі. Процедури притягнення до відповідальності. Види дисциплінарних стягнень щодо державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування		B
3.2.3	Державна служба. Принципи здійснення державної служби. Система управління державною службою в Україні		A
3.2.4	Служба в органах місцевого самоврядування. Принципи служби в органах місцевого самоврядування. Посадова особа місцевого самоврядування		A
3.3	Етика в публічній службі	1 – 3	C
3.3.1	Місія, цінності та основні етичні принципи публічної служби. Довіра як основоположний принцип побудови відносин між державою і суспільством		A
3.3.2	Етична інфраструктура публічної служби. Етичні кодекси в системі публічної служби. Етичні засоби запобігання корупції в системі публічної служби України		B
3.3.3	Службова етика та соціально-етичний портрет керівника в системі публічної служби України		C
3.4	Управління персоналом у публічній службі	4 – 6	D
3.4.1	HR-стратегія органу публічної влади. Базова структура HR-стратегії органів публічної влади		A
3.4.2	Персонал-технології в публічній службі		B
3.4.3	Кадрові процеси в органах публічної влади		B
3.4.4	Принципи та методи формування команди. Механізми командної взаємодії в публічній службі		A
3.4.5	Методи мотивації персоналу в органах публічної влади		B
3.4.6	Кадровий аудит в органах публічної влади. Організаційно-правовий аудит персоналу в органах публічної влади. Функціональний аудит персоналу в органах публічної влади		C
3.4.7	Оцінювання кадрового потенціалу органу публічної влади		D

3. Приклади тестових завдань для єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Які з нижченаведених тверджень є типовими для характеристики держави та її управлінської взаємодії із суспільством:

а) державу розглядають як юридичний взаємозв'язок людей, які живуть на певній території;

б) держава є примусовим інструментом правління певної групи людей.

в) держава є формою суспільства, за допомогою якої воно стає впорядкованим, сталим і, як наслідок, розвивається;

г) держава має керуватися правовими нормами сама та запроваджувати принципи справедливості, гуманізму, правди і порядку;

ґ) держава є механізмом віддзеркалення та забезпечення спільних для всіх інтегрованих потреб, інтересів і цілей життєдіяльності людей, які мають єдине громадянство;

д) держава через власні механізми та апарат забезпечує здійснення своїх конституційно визначених завдань і функцій;

е) держава є представником спільноти людей на світовій арені у взаємовідносинах з іншими країнами та народами?

2. Виберіть одну найбільш правильну відповідь:

а) для державного управління об'єктом управління є громадяни;

б) для державного управління об'єктом управління є суспільство;

в) для державного управління об'єктом управління є форма державної діяльності, спрямована на здійснення завдань та функцій держави, що полягає у виконавчій і розпорядчій роботі органів управління.

3. Які з нижченаведених тверджень є найбільш відповідними для характеристики специфічних ознак державного управління:

а) державне управління у своєму здійсненні спирається на владу – організаційну силу суспільства, здатну до примусу;

б) державне управління у своєму здійсненні спирається на владу – організаційну силу органів державної влади, здатну до примусу;

в) державне управління поширює свій вплив на все суспільство, піддаючи управлінському впливу його найважливіші явища, процеси і взаємозв'язки;

г) державне управління діє системно, поєднуючи функціонування таких структур, як механізм держави, державний апарат, державну службу і публічні прояви суспільства?

4. У якій країні вперше з'явився термін «електронна демократія»:

а) США;

б) Україна;

в) Китай;

г) Індія?

5. У Рекомендації Комітету міністрів країн-членів Ради Європи щодо е-урядування е-демократію визначають як використання інформаційно-комунікаційних технологій у демократичних процесах, яке дозволяє:

а) посилити участь, ініціативність і залучення громадян на національному, регіональному та місцевому рівнях публічного життя; поліпшити прозорість демократичного процесу ухвалення рішень, а також підзвітність демократичних інститутів;

б) поліпшити чутливість/зворотну реакцію органів влади на звернення громадян;

в) сприяти публічним дебатам і привертати увагу громадян до процесу ухвалення рішень;

г) усі відповіді правильні.

6. Доповніть твердження: «Адміністративний аспект державного управління полягає в _____ та _____ діяльності держави, що реалізується виконавчою владою, а також у практичній організації виконання законів, інших нормативних актів, юридичних приписів»:

а) законотворчій;

б) виконавчій;

- в) розпорядчій;
- г) контролюючій.

7. Доповніть твердження: «Державна влада – це важливе _____ явище, сутність якого полягає в тому, що, виражаючи хоча б формально волю всіх громадян держави, влада здійснює спрямовувальний, організовувальний вплив на суспільство»:

- а) політико-соціальне;
- б) політико-правове;
- в) соціально-економічне.

8. Які з нижченаведених тверджень можуть бути ознаками виконавчої влади:

- а) функціональний характер;
- б) організаційний характер;
- в) неперервне здійснення скрізь, де функціонують колективи людей;
- г) предметність;
- г') примусовість, опора на силу?

9. Доповніть твердження: «Внутрішню організацію органу державної влади розглядають як процес його структурного упорядкування та функціонування, який відбувається _____ від цілей і завдань, що йому притаманні»:

- а) залежно;
- б) незалежно.

10. Доповніть твердження: «Під час розв'язання проблем дослідження інформації найчастіше користуються трьома підходами: синтаксичним (статистичним, або кількісним); _____; прагматичним (практичним, корисним)»:

- а) системним (взаємопов'язувальним);
- б) структурним (упорядковувальним);
- в) семантичним (змістовим).

4. Література для підготовки до єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Нормативно-правова база

1. Конституція України: офіц. текст. Київ : КМ, 2022. 96 с.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-IV із змін. і допов. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/card/2456-17>.
3. Деякі питання документування управлінської діяльності : постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/55-2019-%D0%BF#Text>.
4. Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/867-2016-%D0%BF#Text>.
5. Деякі питання підготовки проектів актів законодавства в електронній формі : постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 608. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/608-2017-%D0%BF#Text>.
6. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/831-2021-%D1%BF#Text>.
7. Кодекс адміністративного судочинства України від 07.06.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/2747-15#Text>.
8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
9. Концепція розвитку цифрових компетентностей : розпорядження Кабінету Міністрів України від 3.03.2012 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/167-2021-%D1%BF#Text>.
10. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/2341-14#Text>.
11. Національна економічна стратегія на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 3.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/202-2021-%D0%BF#Text>.
12. Про адміністративні послуги : Закон України від 6.09.2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/5203-17#Text>.

13. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року № 493. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/493-2019-%D0%BF#Text>.

14. Про Державний бюджет України на 2024 рік : Закон України від 9.11.2023 р. № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>.

15. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/755-15#Text>.

16. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/889-19#Text>.

17. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг : Указ Президента України від 29.07.2019 р. № 558/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/558-2019#Text>.

18. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.11.2011 р. № 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/2939-17#Text>.

19. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/851-15#Text>.

20. Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства : постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2012 року № 1134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/1134-2012-%D0%BF#Text>.

21. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів : постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2024 року № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/326-2004-%D0%BF#Text>.

22. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

23. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lows/show/2297-17#Text>.

24. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

25. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

26. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

27. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

28. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-19#Text>.

29. Про національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

30. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>.

31. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 р. № 3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.

32. Про утворення та ліквідацію районів : постанова Верховної Ради України 17 липня 2020 року № 3650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>.

33. Типові інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>.

34. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

Навчальна література

1. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю. Є. Вороніна. Мелітополь : ТОВ КолорПринт, 2020. 204 с.
2. Державна політика: аналіз та механізми впровадження : конспект лекцій / уклад. : В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Харків : НУЦЗУ, 2019. 65 с.
3. Копитко М. І. Управління інноваціями : навчальний посібник для самостійного вивч. дисципліни у схемах і таблицях / М. І. Копитко. Львів : Львів. ДУВС, 2019. 292 с.
4. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / уклад. : О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. Харків : НУЦЗУ, 2020. 175 с.
5. Публічна служба : навч. посіб. / С. М. Серьогін та ін. ; за заг. ред С. М. Серьогіна. 2-ге вид. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 384 с.
6. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб. / С. В. Панченко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 380 с.
7. Управління персоналом в органах публічної влади : навч. посіб. / С. М. Серьогін та ін. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 200 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховний суд України. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
2. Європейська соціальна хартія. URL: <http://www.chartesociale.coe.int>.
3. Європейський суд з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int>.
4. Конституційний Суд України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>.
5. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua/>.
6. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Офіс Генерального Прокурора. URL: <http://www.gp.gov.ua/>.
8. Офіційний портал Судової влади України. URL: <http://court.gov.ua/>.
9. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.

10. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>.
11. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>.
13. Рада Європи. URL: <http://www.coe.int>.
14. Український портал практики Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.eurocourt.org.ua>.
15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.kiev.ua>.

5. Організаційні засади проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на базі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Для проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти університет забезпечує максимальне сприяння участі здобувачів вищої освіти, технічну підтримку, дотримання стандартів, норм і правил проведення іспиту.

Організаційно-методичне забезпечення, нормативно-правовий і технічний супровід проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснюють із дотриманням чинного законодавства України.

Під час складання іспиту здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати завдання самостійно, використовуючи набуті знання та компетентності, із дотриманням правил і принципів академічної доброчесності. Порушення вимог та правил, установлених для проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту, передбачає відповідальність згідно з нормами чинного законодавства.

6. Оцінювання результатів єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту здійснюють відповідно до листа МОН № 1/8226-23 від 08.06.2023 р. «Про відображення результатів атестації у формі ЄДКІ».

Індивідуальні результати єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів вищої освіти подають у трьох шкалах:

результат «склав/не склав» – визначають для всіх здобувачів вищої освіти, які складали єдиний державний кваліфікаційний іспит;

процентильний ранг – визначають для всіх здобувачів вищої освіти, які складали єдиний державний кваліфікаційний іспит;

результат у шкалі «Єдиний державний кваліфікаційний іспит» – визначають тільки для тих здобувачів вищої освіти, які склали єдиний державний кваліфікаційний іспит успішно (тобто подолали пороговий бал і отримали результат «склав»).

Шкалою єдиного державного кваліфікаційного іспиту у сфері відповідальності МОН є багатобальна нормована шкала вимірювання в діапазоні 200 – 400 балів (далі – шкала ЄДКІ). 200 балів відповідають пороговому балу, а 400 балів – максимальному результату, отриманому під час проведення основного ЄДКІ для конкретної спеціальності та рівня освіти. Конвертацію тестових балів здобувачів вищої освіти у шкалу ЄДКІ здійснюють лінійно.

Результат «склав» отримують всі здобувачі вищої освіти, які набрали тестовий бал, що дорівнює пороговому балу або перевищує його. Пороговий бал для ЄДКІ для конкретної спеціальності та рівня освіти, установлений фаховою комісією ЄДКІ за відповідною спеціальністю, відповідає мінімально прийнятному рівню компетентності здобувача вищої освіти. Пороговий бал визначають в тестових балах/відсотках правильних відповідей на завдання. Його можна скоригувати після експертного оцінювання тесту конкретного ЄДКІ, яке проводять із метою врахування

(неврахування) конкретних завдань у розрахунок тестових балів здобувачів вищої освіти. Пороговий бал затверджують протоколом фахової комісії зі спеціальності.

Якщо випускник магістратури не складе ЄДКІ, його визнають таким, що не виконав індивідуальний план, і відраховують із закладу освіти.

Заклад вищої освіти повинен відрахувати такого здобувача вищої освіти, але магістрант має право поновитися в цей заклад вищої освіти для одноразового повторного складання кваліфікаційного іспиту через рік. Тобто здобувач вищої освіти поновлюється не для навчання, а лише для повторного складання кваліфікаційного іспиту.

У разі повторного неуспішного складання здобувач вищої освіти має право поновитись у закладі вищої освіти ще раз, але тепер уже для повторного навчання протягом не менш ніж два семестри і подальшого складання іспиту.

Якщо здобувач вищої освіти поновлюється на повторний магістерський курс на навчання, це відбувається за кошти фізичних осіб, тобто потрібно ще раз оплачувати навчання в магістратурі.

Складати Єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ) для поновлення на додатковий магістерський курс не потрібно.

Зміст

Вступ.....	3
1. Перелік нормативних документів, що є базовими для проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»	5
2. Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»	6
3. Приклади тестових завдань для єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»	17
4. Література для підготовки до єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»	20
5. Організаційні засади проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на базі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.....	24
6. Оцінювання результатів єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти	25

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до підготовки та складання
єдиного державного кваліфікаційного іспиту
за спеціальністю 281 «Публічне управління
та адміністрування»
для здобувачів вищої освіти
освітньої програми «Державна служба»
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Гавкалова** Наталія Леонідівна
Гордієнко Лариса Юріївна

Відповідальна за видання *Н. Л. Гавкалова*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *В. О. Дмитрієва*

План 2024 р. Поз. № 167 ЕВ. Обсяг 28 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61165, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*